

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

สตรีกับการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม
ในองค์การบริหารส่วนตำบล

ชื่อผู้เขียน

ศิริลักษณ์ อังสุภัก

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสาน ตั้งสิกบุตร ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ประหยัด ปานดี กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ชูเกียรติ ลีสวรรณ์ กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงบทบาทของสตรีในการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในองค์การบริหารส่วนตำบล และปัจจัยที่ทำให้สตรีเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในองค์การบริหารส่วนตำบล โดยใช้การวิจัยเชิงพรรณนาด้วยการศึกษาจากเอกสาร การสัมภาษณ์ และสังเกตกิจกรรมการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยสตรีที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลพิชัย องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อแก้ว องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเป้า และองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเสด็จ ผลการศึกษามีดังนี้

บทบาทของสตรีในการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในองค์การบริหารส่วนตำบล ในเรื่องของสถานภาพทางสังคมของสตรี การมีตำแหน่งหน้าที่ต่าง ๆ ในชุมชน และองค์กรหรือกลุ่มต่าง ๆ ที่จัดตั้งขึ้นในชุมชน พบว่าสตรีที่สมรสและมีตำแหน่งหน้าที่ต่าง ๆ ในชุมชนจะมีการบริหารเวลาเป็นอย่างดี ในการดูแลครอบครัวและการทำกิจกรรมให้กับชุมชน เว้นแต่ว่าสตรีที่เข้าร่วมทำกิจกรรมในชุมชนมาตั้งแต่ต้น มีการสร้างผลงานและประสบความสำเร็จ ถึงแม้จะไม่สมรสคนในชุมชนก็ให้การยอมรับและเคารพเชื่อถือเช่นกัน

กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของสตรีที่ศึกษาในการบริหารจัดการ จะผ่านกระบวนการของแผนปฏิบัติการเพื่อจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ที่กำหนดไว้ 3 ขั้นตอนคือ การจัดทำแผน การปฏิบัติตามแผน และการติดตามและประเมินผล ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวจากการที่สตรีได้เข้าไปมีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเรื่องของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในครัวเรือน สตรีมีอำนาจในการตัดสินใจ และมีบทบาทสูง ส่วนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมนอกครัวเรือนบทบาทของสตรียังไม่เด่นชัด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับโอกาสที่สตรีจะได้รับแรงสนับสนุนและแรงผลักดัน ให้สตรีเข้าไปรวมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมในชุมชน

บทบาทของสตรีในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน ในฐานะต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ในฐานะผู้บริโภค และในฐานะผู้ผลิต สตรีมีบทบาทเข้าไปจัดการในด้านต่าง ๆ เนื่องจากเป็นผู้ใกล้ชิดกับธรรมชาติ ทำให้สตรีเรียนรู้การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ทำนุบำรุงและรักษาทรัพยากรธรรมชาติในครัวเรือน ส่วนบทบาทในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน สตรีจะมีบทบาทในทางอ้อม ส่วนผู้ชายมีบทบาทในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนมากกว่า แต่ทั้งนี้สตรีมีอำนาจในการตัดสินใจสูงในการกำหนดพฤติกรรมของตนเองและสมาชิกในครอบครัว

บทบาทของสตรีในการกำหนดกิจกรรมการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมพบว่า บทบาทการแสดงความคิดเห็น บทบาทการตัดสินใจออกความเห็น และบทบาทในเรื่องของการวางแผน การปฏิบัติงาน รวมถึงการติดตามและประเมินผลนั้น ขึ้นอยู่กับพื้นฐานความรู้ การฝึกฝนอบรม การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาหรือโอกาสการเข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้สตรีกล้าคิด กล้าทำ และกล้าแสดงออก โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ การแสวงหาความรู้ และประสบการณ์ในการทำงานให้กับชุมชน

เรื่องปัจจัยที่ทำให้สตรีเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในองค์การบริหารส่วนตำบลพบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชน และประสบการณ์ในการจัดการสิ่งแวดล้อม เกิดจากความอยากรู้ของสตรีที่เป็นเหตุจูงใจให้สตรีแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตนเองและให้คนในชุมชนและสังคมยอมรับโดยอาศัยระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ศึกษา หรืออาศัยมาโดยกำเนิด ทำให้เกิดตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมและหาวิธีการแก้ไขปัญหานั้น โดยการใช้ประสบการณ์ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม และพบว่าปัจจัยที่ได้กล่าวมาทั้ง 3 ปัจจัยเป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีความสัมพันธ์กัน และเป็นตัวกระตุ้นให้สตรีเข้าไปจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในองค์การบริหารส่วนตำบลทุกปัจจัย

Independent Study Title Women and Environmental Quality Management
in Local Administrative Organization

Author Sirilak Angsupak

M.A Man and Environment Management

Examining Committee	Asst.Prof. Prasarn Tangsikabut	Chairman
	Assoc.Prof. Prayad Pandee	Member
	Assoc.Prof.Dr. Chukiat Leesuwana	Member

ABSTRACT

The purposes of this research is to study the roles of women in the management of the environment in the Tambon Administration Organization (TOA) and the factors that allow women to take part in the management of the environment in the TOA. Using the descriptive research method, the researcher studied documents, interviewed, and observed environmental management activities. The sample group consists of women living in the TOA areas of Pichai, Bor Haew, Ban Pao and Ban Sadet. The results of the study are as follows:

For the roles of women in managing the environment in the TOA, social status of women holding various positions in the communities, organizations or other interest groups in the communities; married women with these positions can manage their time very well in taking care of their families and taking part in various community activities. Even for unmarried women who have taken part in community activities from the beginning and have worked and had many successes, they are accepted and respected by the people in the communities.

Women environmental activities that have been studied in the administration, are organized through a three-step action plan process to manage the environment. They are planning, action and follow up and evaluation. For these activities that these women have taken part as members of TOA in the area of environmental conservation within the household, these women have very high decision-making power and play very high roles. For the conservation of the environment outside their family,

the roles of women are not so clear. This depends upon the opportunities these women get that encourage and push these women to take part in the environmental activities within their communities.

The roles of women in the management of natural resources in the community in different positions whether as the users of the natural resources, the consumers and the producers; women have the role to manage in many different areas. This is because they live close to nature. They learn to use, support and care for the natural resources within their households. For the role of managing the natural resources in the community, women have indirect roles. Men have more roles in the management of natural resources in their communities. But women have high decision-making power in choosing the behavior of themselves and members of their family.

For the roles of women in choosing the activities that manage the quality of environment, this study found that the roles of giving opinions, deciding to give opinions and planning the work, including the follow up and evaluation depended on the education background, the training, the receiving of information and news by receiving suggestions, advice or chances to be the member of TOA that made women have high enough self confidence to think, do or express themselves by relying on the education background, the seeking of knowledge and experiences in working for the communities.

Finally, the factors that allow women to take part in managing the quality of the environment in the TOA, are the receiving of information, the realization of the community's environmental problems and the experiences of the women in managing the environment. Women's need to learn is the solve them by using their experiences in many activities to eliminate the problems.

The study found that all of the three factors are the important factors that relate to each other and every factor urges the women to manage the quality of environment